

# 1.04 MENEKÖ TÄMÄ BUSSI OULUUN?

Taustatiedot: 03 Missä poika on?, 04 Bussilla kouluun, 09 Tule tänne

## OPISKELTAVA SANASTO JA RAKENTEET

*Bussi, bussikuski, matkustaja*

*Suomalaisten kaupunkien nimiä*

*Minä menen Kemiin/Helsinkiin/Ouluun...*

*Terve! Menekö tämä bussi Ouluun? Joo, menee. Ei mene. Tämä bussi menee Kemiin.*

## TARVIKKEET

- Kuva bussista (Missä poika on -tuokiosta?)
- Kuva, jossa bussinkuljettaja ja asiakas keskustelevat.
- Kuva bussinkuljettajasta, näitä tarvitaan puolelle osallistujista
- Kuva asiakkaasta, näitä tarvitaan puolelle osallistujista
- Kuvia kaupungeista. Nämä tuplana.
- Iso Suomen kartta (esimerkiksi A3-kokoa)
- Maalarinteippiä
- HUOM! Lisäksi voi tehdä kuvakortteja lähellä sijaitsevista paikkakunnista, joihin bussit oikeastikin menevät tai eivät mene.

### ESIVALMISTELUT:

Ennen tuokiota lattiaan tehdään maalarinteipillä Suomen ääriviivat. Tämä kartta voi olla niin iso kuin tilaan suinkin mahtuu. Käsiteltävien kaupunkien sijainnit merkitään karttaan maalarinteippi-X:llä, mutta niiden nimeä ei karttaan kirjoiteta.

## TUOKION KULKU

### TERVEHDYKSET JA ESITTÄYTYMINEN

Oppilaat ovat isossa ringissä, mahdollisesti pöydän ympärillä. Vetäjä sanoo: "Hei, tervetuloa" ja kertoo nimensä "Minä olen...". Avustaja tervehtii ja kertoo nimensä "Hei, minä olen...". Avustaja viittaa seuraavana ringissä istuvaa opiskelijaa jatkamaan esittelykierrosta.

### TAVOITTEET

Tänään opitaan kysymään: **Menekö tämä bussi Ouluun?** Opitaan myös **suomalaisten kaupunkien nimiä**.

### SANASTON HARJOITTELU 1

Vetäjä näyttää opiskelijoille bussin kuvaa ja sanoo: *bussi*. Avustaja kehottaa käsieleellä oppijoita toistamaan. Vetäjä näyttää kuvaa bussinkuljettajasta ja matkustajasta puhumassa bussissa, sitten samasta kuvasta irrotettua kuvaa kuljettajasta ja sanoo: *bussikuski*. Avustaja kehottaa toistamaan. Vetäjä näyttää kuvaa matkustajasta ja sanoo: *matkustaja*. Avustaja kehottaa toistamaan. Kierroksen voi toistaa.

Avustaja ottaa esiin ison Suomen kartan. Vetäjä näyttää kaupunkikortit yksi kerrallaan opiskelijoille rauhallisessa tahdissa. Jokaisen kuvan kohdalla hän sanoo kaupungin nimen, esimerkiksi Turku. Avustaja näyttää sormella kaupungin sijainnin kartasta ja kehottaa oppijoita toistamaan. Kaikki kaupunkikortit käydään läpi. Seuraavaksi oppijat saavat valita viuhkasta itselleen kaupunkikortin. Tässä vaiheessa esitellään sanakirja. Jokainen ringissä sanoo oman kaupunkinsa vuorollaan, sanakirja auttaa.

Seuraavaksi vetäjä näyttää kaupunkikortit uudestaan ja demonstroi liikettä kaupunkiin "ajavan" bussin kuvalla: *Turkuun*. Kaikki kuvat käydään taas läpi ja jokaisen kohdalla vetäjä tuo bussin kuvan kaupunkikortin luo. Taas kortit jaetaan oppijoille, jotka sanovat vuorollaan: *Ouluun, Kuopioon, Helsinkiin...*

Sitten avustaja sanoo ääneen oman kaupunkinsa, esimerkiksi *Turku*. Vetäjä sanoo hänelle: *Matti, mene Turkuun*. Avustaja vastaa: *Okei, minä menen Turkuun* ja kävelee lattiaan piirretyn kartan siihen kohtaan, jossa muistelee Turun sijaitsevan. Lattiaan teipatut X:t auttavat tässä ja ryhmän muut jäsenet voivat auttaa löytämään oikean X:n. Tätä harjoitellaan muutaman kerran eri kaupungeilla ja oppijoita kehoitetaan jokaisella kerralla toistamaan *Okei, minä menen Helsinkiin*. Seuraavaksi vetäjä antaa käsieleellä vuoron oppijalle, joka sanoo oman kaupunkinsa, esimerkiksi *Kemi*. Sanakirja auttaa tarvittaessa. Vetäjä sanoo oppijalle: *Anna, mene Kemiin*. Oppija vastaa: *Okei, minä menen Kemiin*.

## DIALOGIN MALLINNUS 1

Vetäjä ja avustaja osoittavat itseään ja esittäytyvät näyttäen kuvakortteja: matkustaja – bussikuski. (Rekvisiitta: kauluspaita tai lippis kuskilla, ”ajaa” kuvitteellista rattia käännettyä.) Kuskilla on kädessään Kuopio-kortti, matkustajalla samoin. Matkustaja nostaa korttiansa ja sanoo: Kuopio. Kuski nostaa omaa kaupunkikorttiansa ja sanoo samoin: Kuopio. Sitten matkustaja kysyy: *Meneekö tämä bussi Kuopioon?* Kuski nostaa oman korttinsa ilmaan ja sanoo: *Joo, menee.*

Vetäjä ja avustaja toistavat dialogin, tällä kertaa vetäjä kehottaa oppijoita käsieleellä toistamaan jokaisen fraasin.

## DIALOGIN HARJOITTELU 1

Seuraavaksi vetäjä antaa oman matkustajakorttinsa ja kaupunkikorttinsa avustajalle, avustaja kuskikorttinsa ja kaupunkikorttinsa piirissä seuraavalle. Avustaja on siis nyt matkustaja ja hän kysyy kuskilta: *Meneekö tämä bussi Kuopioon?* Kuski vastaa: *Joo, menee.* Käydään kierros samalla kysymyksellä ja vastauksella, kaupunkikortit ja kuljettajan ja matkustajan kortit kiertävät ringissä.

Jokaiselle jaetaan kaupunkikortti (sama kuin vieruskaverille), jokainen kysyy kaverilta: *Meneekö tämä bussi Joutsenoon?* Pari vastaa: *Joo, menee.*

Sitten kuskilla on kädessään vaikkapa Kemi-kortti ja matkustajalla Oulu-kortti. Matkustaja-vetäjä nostaa korttiansa ja kysyy: *Meneekö tämä bussi Ouluun?* Kuski-avustaja nostaa omaa korttiansa ja vastaa: *Ei mene.* Käydään kierros näillä korteilla niin, että jokainen pääsee kysymään ja vastaamaan.

Toisella kierroksella otetaan uudet kortit ja katsotaan, että jokaisella on eri kortti kuin vieruskaverillaan. Vetäjä (matkustaja) nostaa esim. Helsinki-korttia ja kysyy avustajalta (kuljettaja): *Meneekö tämä bussi Helsinkiin?* Kuljettaja nostaa Turku-korttia ja vastaa: *Ei mene.* Vetäjä-matkustaja ja avustaja-kuski toistavat dialogin, nyt avustaja pyytää käsieleellä oppijoita toistamaan jokaisen fraasin.

Seuraavaksi vetäjä antaa matkustaja- ja Helsinki-kortit avustajalle ja avustaja puolestaan antaa kuljettaja- ja Turku-kortit seuraavalle piirissä. Avustaja-matkustaja kysyy kuskilta: *Meneekö tämä bussi Helsinkiin?* kuski vastaa: *Ei mene.* Sitten kortit siirtyvät taas yhden pykälän eteenpäin piirissä. Tehdään kierros niin, että jokainen pääsee kysymään ja vastaamaan.

## DIALOGIN MALLINNUS 2

Vetäjä ja avustaja ottavat matkustaja- ja kuljettaja-kortit sekä eri kaupunkikortit, esim. Kemi ja Oulu. Vetäjä nostaa Kemi-korttiansa ja kysyy: *Meneekö tämä bussi Kemiin?* Kuljettaja nostaa omaa Oulu-korttiansa ja vastaa: *Ei mene. Tämä bussi menee Ouluun.* Vetäjä-matkustaja ja avustaja-kuski toistavat dialogin, nyt avustaja pyytää käsieleellä oppijoita toistamaan jokaisen fraasin.

## DIALOGIN HARJOITTELU 2

Vetäjä ja avustaja siirtävät nyt korttinsa seuraavalle. Käydään harjoittelukierros, jossa matkustaja kysyy: *Meneekö tämä bussi Kemiin?* ja kuljettaja vastaa: *Ei mene. Tämä bussi menee Ouluun.*

Oppijat saavat seuraavaksi valita viuhkasta uuden kaupunkikortin. Vetäjä ja avustaja katsovat, että jokaisella on eri kortti kuin vieruskaverillaan. Vetäjä-matkustaja nostaa esim. Helsinki-korttia ja kysyy avustaja-kuskilta: *Meneekö tämä bussi Helsinkiin?* Kuljettaja nostaa Turku-korttia ja vastaa: *Ei mene. Tämä bussi menee Turkuun.* Toistetaan ensin yhdessä, sitten vetäjä antaa vuoron ensimmäiselle oppijalle piirissä ja hän kysyy omaa kaupunkiaan mallin mukaan omalta vieruskaveriltaan.

## LISÄTEHTÄVÄ 1

Pelataan kaupunkikorteilla muistipeliä.

## LISÄTEHTÄVÄ 2

Pidetään samat kaupunkikortit kuin edellisellä kierroksella. Jaetaan lisäksi joka toiselle oppijalle matkustaja-kortti ja joka toiselle kuljettaja-kortti. Kuljettajia ohjeistetaan pitämään oma kaupunkikorttinsa rintaa vasten, mutta kuljettajakortti näkyvillä. Vetäjä (matkustaja) kohottaa Helsinki-korttiansa sanoo: *Terve! Meneekö tämä bussi Helsinkiin?* Kuljettaja-avustaja näyttää kaupunkikorttiansa ja vastaa: *Ei mene. Tämä bussi menee Turkuun.* Vetäjä vastaa: *Okei, kiitos hei!* Tämä tehdään uudelleen niin, että oppijoita kehoitetaan toistamaan fraasit. Tämän jälkeen vetäjä etsii oppijoiden joukosta toisen kuljettajan ja menee kysymään häneltä saman. Hän kysyy niin kauan, että löytää oman bussinsa ja jää sitten seisomaan hänen

kanssaan paikoilleen. Vetäjä pyytää nyt kaikkia matkustajia etsimään kuljettajan ja kysymään, meneekö bussi kaupunkikortin määräämään paikkaan. Leikki loppuu, kun kaikki ovat löytäneet oman bussinsa.

Toisella kierroksella on hyvä ottaa sekä uusi kaupunkikortti että rooli, jotta kaikki pääsevät harjoittelemaan sekä kysymistä että vastaamista. Jos ryhmä pitää leikistä ja oppii nopeasti, toinen kierros voidaan toteuttaa niin, että aina kysymyksen ja vastauksen esitettyään pari vaihtaa kortteja keskenään (HUOM! Myös kuljettaja- ja matkustaja-korttejaan). Näin jokainen pääsee harjoittelemaan kysymisen ja vastaamisen lisäksi myös useampaa kaupunkia.

### LISÄTEHTÄVÄ 3 EDISTYNEILLE

Lattiaan teipattua Suomen karttaa voi hyödyntää vielä palauttamalla mieleen Missä poika on? -tuokiossa opittu tulla-verbi. Osallistujat voivat ensin mennä vetäjien ohjeiden mukaan kaupunkikorttien osoitamiin kaupunkeihin ("Anna, mene Kemiin."). Kun kaikki seisovat omissa kaupungeissaan, vetäjä kutsuu avustajaa käsieleellä ja sanoo: Matti, tule Helsinkiin! Avustaja vastaa: Joo, minä tulen ja siirtyy Helsinki-rastin päälle.

### VINKKI

Tästä tuokiosta saa helposti laajennettua toisenkin tuokion käyttämällä tuokioiden 03 Missä poika on? ja 04 Bussilla kouluun sanastoa hyödyksi. Tässä lisätuokiossa voidaan opetella myös rakenne "Anteeks, mikä bussi menee keskustaan/torille/kirjastolle/asemalle/postille?". Keskusta-sanaa voidaan esimerkiksi havainnollistaa tulostetulla valokuvalla paikallisesta keskustasta.

Tämä tuokio on muutenkin hyvä räätälöidä kohderyhmän mukaan ja käyttää sanastona juuri niitä paikkoja, joita tämä oppijaryhmä arjessaan tarvitsee.

Helsinkiin  
Poriin  
Lappeenrantaan  
Joutsenoon  
Turkuun  
Vaasaan  
Kajaaniin  
Kemiin  
Ouluun  
Kuopioon